

ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭР ГҮЙЦЭТГЭХ
ЕРӨНХИЙ ГАЗРЫН ДАРГЫН
ТУШААЛ

2022 оны 06 сарын 22 өдөр

Дугаар A/152

Улаанбаатар хот

Хөтөлбөр батлах тухай

Засгийн газрын агентлагийн эрх зүйн байдлын тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.4, Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хуулийн 262 дугаар зүйлийн 262.1.1, Төсвийн тухай хуулийн 16 дугаар зүйлийн 16.5.5 дахь заалт, Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2021 оны 10 дугаар сарын 04-ний өдрийн 58 дугаар зарлиг, "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын хүрээнд 2021-2030 онд хэрэгжүүлэх ўйл ажиллагааны төлөвлөгөөний 9.2.11 дэх заалтуудыг ийг тус тус үндэслэн ТУШААХ нь:

1."Тэрбум мод" Үндэсний хөдөлгөөний хүрээнд Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын санаачилгаар хэрэгжүүлэх "100 сая мод тарих хөтөлбөр"-ийг хавсралтаар баталсугай.

2.Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх төлөвлөгөөг жил бүр боловсруулан батлуулж, хэрэгжилтэд хяналт тавин, удирдлага, зохион байгуулалтаар хангаж ажиллахыг ажлын хэсгийн дарга /хурандаа С.Батбямба/, нарийн бичгийн дарга /хурандаа Ц.Очгэрэл/ нарт даалгасугай.

3.Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах зардлыг жил бүрийн төсөвт суулгах, хөтөлбөрийн хүрээнд мод үржүүлэг, ойжуулалт, нөхөн сэргээх ажлаар төвлөрүүлсэн орлогыг зохих журмын дагуу мод тарих, арчлах, ургуулах ажилд зарцуулахыг Санхүү, үйлдвэр, хөрөнгө оруулалтын газар /хурандаа С.Батбямба/-т зөвшөөрсүгэй.

4.Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах чиглэлээр байгууллага тус бүрт дэд ажлын хэсэг байгуулан, хариуцсан албан тушаалтныг томилж, санаачилгатай, үр бутээлтэй ажиллахын зэрэгцээ сургалт, нөлөөлөл, сурталчилгааны ажлыг тогтмол зохион байгуулахыг харьяа алба, газар, хэлтэс, хорих анги, байгууллага, салбар нэгжийн дарга нарт үүрэг болгосугай.

ДАРГА, ХУРАНДАА

Д.ЗАГДЖАВ

1501013315

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий
газрын даргын 2022 оны 10 дугаар
сарын 22-ны өдрийн 162 дугаар
тушаалын хавсралт

**ШҮҮХИЙН ШИЙДВЭР ГҮЙЦЭТГЭХ БАЙГУУЛЛАГЫН
САНААЧИЛГААР ХЭРЭГЖҮҮЛЭХ "100 САЯ МОД ТАРИХ ХӨТӨЛБОР"
/2022-2030 он/**

Нэг. Нийтлэг үндэслэл:

1.1. Хөтөлбөрийн зорилго:

Эх дэлхий, байгаль орчноо хайрлах, дэлхийн уур амьсгалын өөрчлөлтийн сөрөг нөлөөллийг бууруулах, ой, усны нөөцийг хамгаалах, экологийн тэнцвэрт байдлыг хангах чиглэлээр улсын хэмжээнд өrnеж буй Монгол Улсын Ерөнхийлөгч, Зэвсэгт хүчний ерөнхий командлагчийн санаачилсан "Тэрбум мод" үндэсний хөдөлгөөнд оруулах Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын оролцоог нэмэгдүүлж, 100 сая мод тарих, арчлах, ургуулах үйл ажиллагааны стратеги зорилтыг тодорхойлох, удирдлага, зохион байгуулалтын үндсийг бурдуулэхэд оршино.

1.2. Хөтөлбөрийн эрх зүйн үндэслэл:

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хэмжээнд "100 сая мод тарих хөтөлбөр" /цаашид хөтөлбөр гэх/ нь дараах хууль тогтоомж, журам заавар, бодлогын баримт бичгийн хэрэгжилтийг хангах хүрээнд зохион байгуулагдана.

1.2.1. Монгол Улсын хууль:

- Монгол Улсын Үндсэн хууль;
- Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх тухай хууль;
- Хөгжлийн бодлого, төлөвлөлтийн тухай хууль;
- Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль;
- Төсвийн тухай хууль;

1.2.2. Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2021 оны 10 дугаар сарын 04-ний өдрийн 58 дугаар зарлиг;

1.2.3. Хуульд нийцуулэн гаргасан эрх зүйн акт:

- Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын үйл ажиллагаанд мөрдөгдөж буй журам, дүрэм, зааврууд;
- ШШГЕГ-ын даргын 2020 оны А/96 дугаар тушаалаар батлагдсан "Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хөдөлмөрийн дотоод журам".

1.2.4. Хөтөлбөрийн бодлогын үндэслэл:

- "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны бодлогын баримт бичиг;
- Монгол Улсыг хөгжүүлэх 5 жилийн үндсэн чиглэл;
- Монгол Улсын Засгийн газрын 2021-2024 оны үйл ажиллагааны хөтөлбөр.

- Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хөгжлийн стратеги хөтөлбөр. /ХЗС-ийн 2016 оны А/121 дүгээр тушаал/

1.3. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд баримтлах зарчим:

1.3.1. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд дараах зарчмыг баримтална. Үүнд:

- Хууль дээдлэх;
- Шударга ёсыг сахих;
- Ил тод байдлыг хангах;
- Шуурхай, тасралтгүй байдлыг хангах;
- Судалгаа, шинжилгээний үр дүнд үндэслэсэн байх;
- Үл ялгаварлах;
- Удирдлагын шийдвэр цаг үеэ олсон байх;
- Бодитой, үр дүнд хүрэхүйц байх.

1.4. Хөтөлбөр боловсруулах хэрэгцээ шаардлага:

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага нь Монгол Улсын хэмжээнд ял эдлүүлэх, иргэн, захиргаа, зөрчлийн хэргийн талаарх шүүхийн шийдвэрийн биелэлтийг хангах төрийн тусгайлсан чиг үүргийг хэрэгжүүлдэг байгууллага болохын хувьд түүхийн үе шатуудад улс орны хөгжил дэвшилд өөрийн хувь нэмрээ оруулсаар ирсэн билээ.

Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага нь түүхэн хөгжлийнхөө явцад ял эдлүүлэх ажиллагааны бодлого, хэрэгжилтийн хүрээнд хэрэгжүүлж ирсэн нэг үндсэн чиглэл нь улс орны хэмжээнд хүнсний ногоо тариалах, мод үржүүлгийн газар байгуулан ашиглах, байгууллагын ногоон орчин бүрдүүлэх явдал юм.

Дэлхий нийтээр цөлжилттэй тэмцэх, уур амьсгалын өөрчлөлтийн серег нөлөөллийг бууруулах, экологийн тэнцвэрт байдлыг хангах чиглэлээр онцгой анхаарч буй өнөө цагт Монгол Улсын Ерөнхийлөгч Нэгдсэн үндэстний байгууллагын Ерөнхий ассамблейн 76 дугаар чуулганд оролцох үеэр хэлсэн үгэндээ Монгол Улсын 2030 он гэхэд тэрбуураар тоологдох мод тарих санал дэвшиүүлсэн.

Энэхүү зорилтыг дэмжих зорилгоор 2021 оны 10 дугаар сард зохион байгуулагдсан "Шүүх эрх мэдэл, хууль сахиулах байгууллагын алба хаагчдын нэгдсэн чуулга уулзалт"-ны явцад Шүүхийн шийзвэр гүйцэтгэх ерөнхий газрын дарга салбарын хэмжээнд 100 сая мод тарих үүрэг амлалт аваад байна.

Улсын хэмжээнд мод тарих ажлын стратеги, арга хэмжээг багтаасан "Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хэмжээнд хэрэгжүүлэх 100 сая мод тарих хөтөлбөр"-ийг боловсруулах дараах хэрэгцээ, шаардлага үүсэж байна. Үүнд:

- Улсын Их Хурлын 2020 оны 52 дугаар тогтоолын 2 дугаар хавсралтаар батлагдсан "Алсын хараа-2050" Монгол Улсын урт хугацааны хөгжлийн бодлогын хүрээнд 2021-2030 онд хэрэгжүүлэх үйл ажиллагааны төлөвлөгөөний 9.2.11 дэх заалтыг хэрэгжүүлэхэд байгууллагын оролцоог нэмэгдүүлэх бодлогын баримт бичгийг батлах хэрэгцээ үүссэн.

"... Зорилт 9.2. Иргэдийн эрүүл аюулгүй орчинд амьдрах нөхцөлийг бүрдүүлж, экосистемийн тэнцвэрт байдлыг хангасан, хүлэмжийн хийн ялгарал багатай ногоон технологи бүхий амьдралын таатай орчинтой хот болно."

"9.2.11. Мод үржүүлгийн газрын үйл ажиллагааг олон улсын жишигт хүргэж, ногоон байгууламжид ашиглах суулгацын чанарыг дээшлүүлж, ашигт үргамлын төрөл зүйлийг нэмэгдүүлнэ."

- Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн 2021 оны 10 дугаар сарын 04-ний өдрийн "Засгийн гаарт чиглэл өгөх тухай" 58 дугаар зарлигийг байгууллагын хэмжээнд хэрэгжүүлэх бодлого чиглэлийг баталгаажуулах шаардлага бий болсон.

- Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын үйл ажиллагааны эрх зүйн зохицуулалтыг шинэчлэх замаар мод тарих үйл ажиллагааг ял шийтгэлийн бодлоготой уялдуулах нөхцөл байдал үүссэн.

- ШШШГЕГ-ын харьяа алба, газар, хэлтэс, хорих анги байгууллага салбар нэгжийн үйл ажиллагаанд мод тарих чиглэлээр баримтлах стратеги зорилтыг тодорхойлох шаардлага бий болсон.

- Салбарын хэмжээнд мод тарих, арчлах, ургуулах үйл ажиллагааны төлөвлөлтийг үндэслэлтэйгээр боловсруулан батлах нөхцөл бүрдсэн.

- Харьяа нэгж, байгууллагын албан хаагчдын ажиллах орчин нөхцөлийг сайжруулан, ногоон орчныг бий болгох үйл ажиллагааг хүртээмжтэй, чанартай хүргэх арга хэмжээг тодорхой бодлого, хөтөлбөртэйгээр тасралтгүй зохион байгуулах зайлшгүй шаардлага бий болсон.

- Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хэмжээнд ногоон хөгжлийн дэмжих чадавх бүхий мэргэжлийн үйл ажиллагааны нөхцөлийг бүрдүүлэх.

- Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын алба хаагчдыг эко дадал хэвшилд сургах, ногоон орчныг бий болгох, мод тарих арчлах чиглэлээр чадавхжуулах.

- Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хэрэгжүүлж буй мэргэжлийн үйл ажиллагаа, бүх нийтийн сайн сайхны тусын тулд хэрэгжүүлж буй үйлсийг олон нийтэд сурталчлах шаардлагатай байгаа зэргийг харгалзан тус хөтөлбөрийг боловсрууллаа.

Хоёр.Хөтөлбөрийн зорилт

2.1. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага нь 100 сая мод тарих хөтөлбөрийн хүрээнд Монгол орны ойгоор бүрхэгдсэн талбай болон ойрхог чанарыг сайжруулж, уур амьсгалын өөрчлөлтөд нөлөөлөх зорилгоор Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын харьяа хорих анги, салбар нэгжүүдийг түшиглэн мод үржүүлгийн талбай, ойжуулалт, нөхөн сэргээх, цөлжилттэй тэмцэх үйл ажиллагааны чадавхыг сайжруулах стратегийг хөгжүүлэхэд энэхүү хөтөлбөр чиглэгдэнэ.

2.2. Тус хөтөлбөрийг дараах зорилтуудын хүрээнд хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

1 дүгээр зорилт: Хөтөлбөрийн үйл ажиллагааны эрх зүйн орчин, зохион байгуулалтын үндсийг бэхжүүлэх;

2 дугаар зорилт: 100 сая мод тарих үйл ажиллагааны эдийн засаг, санхүү аж ахуйн таатай орчныг бүрдүүлэх;

3 дугаар зорилт: Ногоон хөгжлийг дэмжих, ойжуулах ажлыг зохион байгуулах мэргэшсэн алба хаагчдын хүрэлцээг нэмэгдүүлэх, байгууллагын хүний нөөцийг чадавхжуулж, мэргэшүүлэх ажлыг тасралтгүй зохион байгуулах;

4 дүгээр зорилт: Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын санаачлан хэрэгжүүлж буй 100 сая мод тарих үйл ажиллагааны талаар болон нөхөн сэргээх, мод тарих, цөлжилттэй тэмцэх ажлыг хэвлэл мэдээллээр сурталчлах, олон нийтэд түгээх арга хэмжээг тогтмол зохион байгуулах;

5 дугаар зорилт: Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хэмжээнд харьяа анги, салбар нэгжүүдийг түшиглэн мэргэжлийн үйл ажиллагаа, стандарт шаардлага хангасан мод үржүүлгийн газрыг байгуулан хөгжүүлэх;

6 дугаар зорилт: Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газрын харьяа нийт анги, салбар нэгж, алба хаагч, хүн хүчинд тулгуурлан ойжуулалт, нөхөн сэргээх ажлыг тогтмол хэрэгжүүлэх;

7 дугаар зорилт: Монгол Улсын хэмжээнд ногоон хөгжлийг дэмжих, ойжуулалт, нөхөн сэргээх ажлын чиглэлээр олон улсын байгууллага, төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтын ажиллагаа бэхжүүлж, стратегийн түншлэлийг хөгжүүлэх;

8 дугаар зорилт: Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хэрэгжүүлж буй хөтөлбөрийн хүрээнд мод, бут сөөг, модлог ургамлын арчилгаа ургуулалт, хамгаалалтыг мэргэжлийн дагуу тогтмол зохион байгуулж, үр дүнд хүргэх;

Гурав. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх үе шат:

3.1. Тус хөтөлбөрийг 2022-2030 он хүртэл 3 үе шаттайгаар хэрэгжүүлнэ.
Үүнд:

3.1.1. I үе шат: 2022-2024 он:

Эхний үе шатанд хөтөлбөрийн стратеги зорилт тус бүрийн чиглэлээр төлөвлөсөн арга хэмжээг хэрэгжүүлж, анхан шатны суурь нөхцөл бүрдсэн байхын зэрэгцээ мод тарих чиг үүрэг тасралтгүй, шуурхай, өссөн дүнгийн үзүүлэлтээр хэрэгжих боломжийг бүрдүүлнэ. Тухайлбал:

- Мод тарих үйл ажиллагааг мэргэжлийн үйл ажиллагааны болон ял шийтгэлийн бодлоготой уялдуулах эрх зүйн орчин бүрдэнэ.
- Мод тарих үйл ажиллагааны санхүү, аж ахуйн болон удирдлага зохион байгуулалтын нөхцөлийг бий болгох.
- Мод үржүүлгийн талбай хийх бус бүсчлэлийг тогтоож, тухайн нутаг дэвсгэрийн цаг агаар, хөрс, ургамлыг судалж, бэлтгэл ажлаа хангах.
- Мод үржүүлгийн газар хийхээр сонгосон бус нутаг болон талбайд хүлэмжүүд барьж мод үржүүлгийн газраа байгуулах ажил хийгдэнэ.
- Хамтын ажиллагаанд сууринсан бодит үр дүн бүхий түншлэлийг бий болгоно.

3.1.2 II үе шат: 2025-2027 он:

Хөтөлбөрийн хоёр дахь үе шатанд мод үржүүлгийн үйл ажиллагаа болон модлог ургамал, бут сөөгийг ургуулах талбайн хүртээмжийг нэмэгдүүлж, ойжуулалт, ойт нөхөн сэргээх ажлын бүтээмжийг өргөжүүлж, хөтөлбөрт тодотгол хийнэ.

Энэ үе шатанд мод тарих, ургуулах талбай нь зөвхөн мод үржүүлгийн хэлбэрээр бус ойжуулах ажлын бүтээмжийг өргөжүүлэх ажлыг эрчимжүүлнэ.

3.1.3. III үе шат: 2028-2030 он:

Хөтөлбөрийн гурав дахь үе шатанд Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хэмжээнд бий болгосон мод үржүүлэг, ойжуулсан хэсгийн үр дунг ойн санд буртуулэх, хөтөлбөрийн зорилтыг хангахад чиглэсэн мод тарих үйл ажиллагааг эрчимжүүлэх ажлууд хийгднэ.

Дөрөв.Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэх арга хэмжээ:

4.1. Хөтөлбөрт тусгагдсан зорилтын хүрээнд дараах арга хэмжээг авч хэрэгжүүлнэ. Үүнд:

4.1.1. Хөтөлбөрийн үйл ажиллагааны эрх зүйн орчин, зохион байгуулалтын үндсийг бэхжүүлэх гэсэн **1 дүгээр зорилтын хүрээнд**:

- Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын 100 сая мод тарих ажилтай холбоотой хуулийн өөрчлөлтийг боловсруулж батлуулах; /2022-2024/;

- Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын 100 сая мод тарих үйл ажиллагааны хүрээнд дагаж мөрдөж байгаа журам, зааврын хэрэгжилтийн талаар алба хаагчдын дунд сургалт, зөвлөгөөн, санал асуулгын ажлыг тогтолжуулах, санал асуулгад үр дүн гарсан саналыг шинэтгэлд тусгах ажлыг хөвшүүлэх. /2022-2024/;

- 100 сая мод тарих ажилтай холбоотой журам, зааврыг байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль болон бусад хууль тогтоомжтой харьцуулан боловсруулах /2022-2023/;

- Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль тогтоомжийг хүртээмжтэй арга хэлбэрээр иргэд, олон нийтэд сурталчлах ажлыг үе шаттайгаар хэрэгжүүлэх /2022-2024/;

- Байгаль орчныг хамгаалах тухай хууль болон шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын үйл ажиллагаанд хүчин төгөлдөр мөрдөгдэж буй эрх зүйн актуудын агуулга, ач холбогдол, онцлогийг тусгасан материалыг дурс болон аудио хэлбэрээр бэлтгэх ажлыг хэрэгжүүлэх/2022-2024/;

- ШШГЕГ болон харья алба, газар, хэлтэс, хорих анги, байгууллага, салбар нэгжийн үйл ажиллагааны төлөвлөлтөд мод тарих ажлыг бие даасан хэсэг болгон оруулж, төлөвлөлтөд суурилсан үр дүнг бий болгох /2022-2025/;

- Мод тарих, арчлах, ургуулах үйл ажиллагааны үр дүнг үнэлэх, дүгнэх үйл ажиллагааг жилд 2 удаа салбарын хэмжээнд зохион байгуулах, анги байгууллагын жилийн ажлын үнэлгээг гаргахад тооцох зохицуулалтыг бий болгох/2022-2030/;

- Мод тарих үйл ажиллагааны удирдлага, хяналтын тогтолцоог боловсронгуй болгох /2022-2023/;

- Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллага болон харьяа нэгж, байгууллагын хэмжээнд мод тарих, арчлах, ургуулах үйл ажиллагааны мэдээллийн нэгдсэн санг бий болгох/2024-2026/;

- Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх төв байгууллага болон харьяа нэгж, байгууллагын хэмжээнд мод тарих, арчлах, ургуулах үйл ажиллагааны удирдлага, зохион байгуулалтын ажлыг хөгжүүлэх ажлыг тогтмол хэрэгжүүлэх /2022-2026/;

4.1.2. 100 сая мод тарих үйл ажиллагааны эдийн засаг, санхүү аж ахуйн таатай орчныг бүрдүүлэх гэсэн 2 дугаар зорилтын хүрээнд:

- Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын 100 сая мод тарих үйл ажиллагааны хүрээнд шаардлагатай төсөв, тооцоо судалгааг жил бүр нарийвчлан гаргаж шийдвэрүүлэх/2022-2030/;

- Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газрын дотоод орлогын зарцуулалтын төлөвлөгөөнд холбогдох зарцуулалтыг тусгаж, биелэлтэд хяналт тавих/2022-2030/;

- Мод тарих үйл ажиллагааны чиглэлээр харьяа анги байгууллагын хэмжээнд өөрийгөө санхүүжүүлэх гарцыг эрэлхийлж, орлого олох үйл ажиллагааг хөгжүүлэх/2023-2026/;

- Мод тарих үйл ажиллагаанд ашиглагдах авто машин, бусад техник хэрэгслийн нөөцийг бүрдүүлэх/2023-2026/;

- Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хэмжээнд худаг гаргах, усны нөөцийг нэмэгдүүлэх, усалгааны систем бий болгох талаар шат дараалсан арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх/2022-2028/;

- Мод үржүүлгийн газрууд болон харьяа нэгж, байгууллагын хэмжээнд үүсгэж хөгжүүлсэн талбай, худаг, усалгааны хэрэгсэл, мод, бут, модлог ургамлын ашиглалт, хамгаалалтад хяналт тавих/2022-2028/;

- Мод тарих үйл ажиллагааны санхүүжилтийг нэмэгдүүлэх, эх үүсвэрийг шийдвэрлэх талаар бодлогын болон урт хугацаанд хэрэгжих ажил, арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх/2022-2030/;

- Хүлэмжийн болон талбайн үрсэлгээ, хүнсний ногоо, жимс жимсгэний тарилалтыг нэмэгдүүлэх бүх талын арга хэмжээг авч хэрэгжүүлэх/2022-2030/;

4.1.3 Ногоон хөгжил ойжуулах ажлыг зохион байгуулах мэргэшсэн алба хаагчдын хүрэлцээг нэмэгдүүлэх, байгууллагын хүний нөөцийг чадавхжуулж, мэргэшүүлэх ажлыг тасралтгүй зохион байгуулах гэсэн 3 дугаар зорилтын хүрээнд:

- Мод тарих, ургуулах, арчлах чиглэлээр мэргэжлийн заавар, зөвлөгөөг багтаасан дүрст болон зааварчилгааны сургалтын материал бэлтгэн түгээх/2022-2024/;

- Мод тарих, мод үржүүлэг, арчлалтын чиглэлээр гарын авлага, богино болон урт хугацааны сургалтын хөтөлбөрийг дангаар болон мэргэжлийн байгууллагатай хамтран боловсруулж хэрэгжүүлэх/2022-2026/;

- Мод тарих үйл ажиллагааны чиглэлээр сургагч багш бэлтгэх замаар мэргэшсэн алба хаагчдын хүрэлцээг нэмэгдүүлэх/2022-2024/;

- 100 сая мод тарих ажлын хүрээнд Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын алба хаагчдыг сургалтанд хамруулж, мэдлэг мэдээллээр хангаж, мэргэжлийн талын мэдлэгийг дээшлүүлж мөн хүний нөөцийн ур чадварыг тасралтгүй хөгжүүлж, ажиллах/2022-2024/;

- Хөдөө аж ахуйн агроэкологийн сургуультай байгуулсан гэрээний дагуу алба хаагчдыг тогтмол сургалтанд хамруулах/2022-2024/;

- Байгаль орчны чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг ойжуулалт хийдэг газруудыг судалж, туршлага судлах/2022-2024/;

- Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын 100 сая мод тарих ажлын хүрээнд нийт алба хаагчдын 30 хувийг мод тарих, нөхөн сэргээх, ойжуулах талаар мэдлэгтэй болгох/2022-2024/;

- Мэргэшсэн болон мод тарих ажил хариуцсан алба хаагчдын ажлын ачааллыг тэнцвэржүүлэх, тэдгээрийн ажлыг үнэлэх, болзолт уралдаан зарлан дүгнэх, урамшуулах ажлыг тогтмол зохион байгуулах/2022-2030/;

4.1.4 Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын санаачлан хэрэгжүүлж буй 100 сая мод тарих үйл ажиллагааны талаар болон нөхөн сэргээх, мөд тарих, цөлжилттэй тэмцэх ажлыг хэвлэл мэдээллээр сурталчлах, олон нийтэд түгээх арга хэмжээг тогтмол зохион байгуулах гэсэн 4 дүгээр зорилтын хүрээнд:

- Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газар болон харьяа алба, газар, анги, байгууллага, салбар нэгжүүдэд 100 сая мод тарих үйл ажиллагаа хэрхэн явагдаж байгаа талаарх мэдээллийг алон нийтэд хургэх зорилгоор хэвлэл мэдээллийн хэрэгслүүд, сонин, сэтгүүл, сайт, цахим хаягуудтай нягт хамтран ажиллах/2022-2028/;

- ШШГЕГ-ын харьяа алба, газар, хэлтэс, хорих анги байгууллагууд хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжүүлж буй ажил арга хэмжээний үр дүнг 14 хоног тутам хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр сурвалжлага, ярилцлага, дүрст мэдээ, сурталчилгааны мэдээ зэрэг боломжит хэлбэрээр түгээх, олон нийт, алба хаагч ял эдлэгсдэд сар бүр яриа таниулга, нөлөөллийн ажил хийж хэвших/2022-2030/;

- Байгууллагын хэмжээнд харьяа нэгж бүр мод тарих, ногоон хөгжлийг дэмжих чиглэлээр хийж хэрэгжүүлэх ажлын үр дүнг улирал тутам олон нийтэд нээлттэй өдөрлөг хэлбэрээр сурталчлах/2022-2030/;

- Нөхөн сэргээлт, мод тарих, цөлжилттэй тэмцэх ажлын чиглэлээр ярилцлага, сурвалжилга бэлтгэн байгууллагын цахим хаяг болон албан ёсны фэйсбуук хуудсаар нийтэд түгээх/2022-2028/;

- Ногоон хөгжлийг дэмжих, ойжуулалтын чиглэлээр постер, шторк, видео контентуудыг бэлтгэх /2022-2028/;

- Модлог ургамлын арчилгаа, ургуулалтын чиглэлээр зөвлөмж видеог бэлтгэн түгээх/2022-2024/;

- 100 сая мод тарих ажлын хүрээнд хийгдэж буй ажлын статистик мэдээг инфографикаар олон нийтэд тогтмол хүргэх/2022-2024/;

- 100 сая мод тарих ажлын хүрээнд ял шийтгэгдсэн хүмүүс болон эрх нь хязгаарлагдсан иргэдийн оролцооны чиглэлээр видео контент бэлтгэн нийтэд хүргэх/2022-2024/;
 - Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хэрэгжүүлж буй мод тарих үйл ажиллагааны чиглэлээр баримтат кино, нэвтрүүлэг хийх/2024-2026/;
 - Мод тарих үйл ажиллагааны чиглэлээр сэтгүүлийн тусгай дугаар гаргах, салбарын болон оло нийтийн сэтгүүл сонинд тусгай булан нээх, зурагт хуудас, сурталчилгаа, нөлөөллийн бусад ажлыг хэрэгжүүлэх/2022-2030/;
- 4.1.5 Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хэмжээнд харьяа анги, салбар нэгжүүдийг түшиглэн мэргэжлийн үйл ажиллагаа, стандарт шаардлага хангасан мод үржүүлгийн газрыг байгуулан хөгжүүлэх **5 дугаар зорилтын хүрээнд**:
- ШШГЕГ-ын харьяа анги байгууллага, салбар нэгж бүр мод үржүүлэг, хүлэмж байгуулах асуудлаар болон тавигдах шаардлага, орчны нөлөөллийн талаар урьдчилсан судалгааг хэрэгжүүлж, зураг, төлөвлөгөөг гаргах/2022/;
 - Мод үржүүлгийн газрыг байгуулахад шаардагдах төсөв санхүүг харьяа анги, салбар нэгж байгууллагууд гаргаж, орон нутгийн төсөв, дотоод орлого зэрэг боломжит эх үүсвэрээс шийдвэрлүүлэх/2022-2024/;
 - Салбар нэгж бүр мод үржүүлэг, хүлэмжийн аж ахуй бий болгох чиглэлээр төсөл, хөтөлбөр боловсруулж ажиллах/2022-2026/;
 - Харьяа, анги, салбар нэгжүүд байгаль экологи, цаг уурын онцлогыг судалж, судалгаа авч, тухайн газар тохирсон мод үржүүлгийн газруудыг санаачлан байгуулж ажиллуулах/2022-2024/;
 - Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын харьяа анги, салбар нэгж бүр өөрсдийн санаачилгаар тохирсон тухайн газар орны хөрсний онцлогт тулгуурлан үрийн үрсэлгээ, бургас, улиасны мөчрийн тайрдасыг суулгах тусгайлсан талбай бэлтгэн ашиглах/2022-2026/;
 - Түр болон байнгын чиг үүрэг бүхий мод үржүүлгийн газруудтай хамтран ажиллах/2022-2024/;
 - Мод үржүүлгийн газрын ашиглалт, хэтийн төлөвийн талаар мэргэжлийн байгууллагатай хамтарч судалгаа хийж, хүчин чадлыг нэмэгдүүлэх зарчмаар ажиллах/2022-2024/;
 - Мод үржүүлэг, хүлэмжийн үрсэлгээний газрын ашиглалтыг тогтмолжуулж, тохижилт, усалгааны системийг шийдвэрлэх/2024-2028/;
- 4.1.6 Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газрын харьяа нийт анги, салбар нэгж, алба хаагч, хүн хүчинд тулгуурлан ойжуулалт, нөхөн сэргээх ажлыг тогтмол хэрэгжүүлэх гэсэн **6 дугаар зорилтын хүрээнд**:
- Цэлжилтийг багасгах, уур амьсгалын өөрчлөлтийг тэнцвэржүүлэх, ой болон ойн бүсийг нэмэгдүүлж, монгол орон болоод дэлхийн байгаль цаг уурт зэрэгээр нөлөөлөх чиглэлээр харьяа салбар нэгж бүр идэвх санаачилгатай ажиллах/2022-2030/;

- Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын харьяа нийт анги, салбар нэгж, алба хаагч, хүн хүчид суурилан "Алба хаагч бүр 100 мод" аянг өрнүүлэх/2022-2030/;

- Харьяа нийт анги, салбар нэгжүүд байгаа газрууд ойжуулалт хийж тухайн ойн бус нутгийн ойгоор бүрхэгдсэн талбайг нэмэгдүүлэх/2022-2030/;

- Монгол Улсын Ерөнхийлөгчийн санаачилсан мод тарих өдрийг жил бүр системийн хэмжээнд зохион байгуулж гүйцэтгэх/2022-2030/;

- ШШГЕГ-ын харьяа нэгж бүр тухайн орон нутагт, бүсүүдэд мод бут сөөгийг тарьц ургуулан, цөлжилт хуурайшилттай газар нутгийн тархац, тэлэлтийг саармагжуулах/2022-2030/;

- Ойжуулалт хийхэд шаардлагатай гоёл чимэглэлийн, жимс жимсгэний, ойн тарьц суулгацыг бэлтгэн тэдгээрийн үр түүж бэлтгэх ажлыг тогтмол хийж хэрэгжүүлэх/2022-2024/;

- Өтөлсөн, түймэр, хортон шавьжинд идэгдсэн ойд нөхөн сэргээлтийг тухайн бус нутгийн байгаль орчны газруудаас асуулга хийж тохирох газар тариалах, энэ чиглэлээр орон нутгийн засаг захиргааны нэгжтэй хамтран санаачилга гарган ажиллах/2022-2024/;

- Ойжуулалт, мод үргүүлгийн чиглэлээр орчин үеийн норм, стандартын дагуу нөхөн сэргээх ажлыг зохион байгуулах/2022-2024/;

4.1.7 Монгол улсын хэмжээнд ногоон хөгжлийг дэмжих, ойжуулалт, нөхөн сэргээх ажлын чиглэлээр олон улсын байгууллага, төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтын ажиллагаа бэхжүүлж, стратегийн түншлэлийг хөгжүүлэх гэсэн 7 дугаар зорилтын хүрээнд:

- Байгаль орчин, аялал жуулчлалын яам болон ХААИС-ын агроэкологийн хүрээлэнтэй байнгын тогтмол хамтын ажиллагааг хангах/2022-2028/;

- ШШГЕГ-ын харьяа алба, газар, хэлтэс, хорих анги байгууллага, салбар нэгж бүр хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах зорилгоор стратеги зорилт тус бүрийн хэрэгжилтийн чиглэлээр төрийн хамтын ажиллагааг тогтмолжуулах/2022-2030/;

- Ногоон хөгжлийг дэмжих, цөлжилттэй тэмцэх, экологийн тэнцвэрт байдлыг хангах чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулж буй төрийн бус байгууллагатай хамтран ажиллах/2022-2030/;

- Уур амьсгалын өөрчлөлтийн серөг нөлөөг бууруулах, ой, усны нөөцийг хамгаалах зэрэг чиглэлээр үйл ажиллагаа явуулдаг олон улсын байгууллагатай харилцаа тогтоож, хамтын ажиллагааны түншлэлийг бэхжүүлэх/2022-2030/;

- Харьяа нэгж бүр мод тарих, ургуулах чиглэлээр сургалтын байгууллагатай хамтран ажиллах үндсийг бүрдүүлж, алба хаагчдыг чадавхжуулах чиглэлээр хамтран ажиллах/2022-2028/;

- Мод, модлог ургамал, бут сөөг, жимс жимсгэний тариалан хөгжүүлэх талаар мэргэжлийн судалгааны байгууллагатай хамтран тус бүрийн байршил дахь орон нутгийн цаг агаар, хөрс, бусад нөлөөлөх хүчин зүйлийн талаар судалгааны ажил хэрэгжүүлэх/2022-2026/;

- Хувийн хэвшлийн байгууллагатай хамтран мод үржүүлэг, хүлэмжийн аж ахуй эрхлэх, хамтын ажиллагааны үр нөлөөг дээшлүүлэх ажлыг тогтмол зохион байгуулах/2022-2030/;

- Бусад чиглэлээр хөтөлбөрийн үр дүнг нэмэгдүүлэх талаар шаардлагатай байгууллага, хувь хүн, хуулийн этгээдтэй хамтын ажиллагааг тогтмол өргөжүүлж ажиллах/2022-2030/;

4.1.8 Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хэрэгжүүлж буй хөтөлбөрийн хүрээнд мод, бут сөөг, модлог ургамлын арчилгаа ургуулалт, хамгаалалтыг мэргэжлийн дагуу тогтмол зохион байгуулж, үр дүнд хүргэх гэсэн 8 дугаар зорилтын хүрээнд:

- Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хэмжээнд харьяа нэгж, байгууллага бүр өөрсдийн тарьсан мод, бут сөөг, модлог ургамлын арчилгаа ургуулалт, хамгаалалтыг мэргэжлийн дагуу тогтмол зохион байгуулах/2022-2030/;

- ШШГЕГ-ын харьяа нэгж байгууллага бүрт байгууллагдан ажлын хэсэг, ажил хариуцсан албан тушаалтнууд мод арчилгаа, хамгааллын талаар тусгай төлөвлөгөө гарган ажиллах/2022-2030/;

- ШШГЕГ-ын харьяа нэгж байгууллагын удирдлага, алба хаагчдыг мод хэрхэн тарих, арчлах, хамгаалах талаар арга зүйгээр хангах/2022-2026/;

- Анги байгууллага, салбар нэгжүүд тарьж ургуулж буй болон үрслүүлсэн мод, бут сөөг зэргийг хамгаалах хашаа, гэрэлтүүлэг, усалгаа зэргийг багтаасан нэгдсэн шийдлийг бурдуулж ажиллах/2022-2030/;

- Мод үржүүлгийн газар болон үрсэлгээ хийж байгаа газарт шаардагдах багаж, тоног төхөөрөмжийг бэлтгэн, арчлах, хамгаалах арга хэмжээг хэрэгжүүлэх/2022-2028/;

- Мод, бут сөөг, модлог ургамлыг түймэр, өвчин хортноос урьдчилан сэргийлж хамгаалах ажлыг хийж гүйцэтгэх/2022-2026/;

- Усалгаа арчилгааг хуваарийн дагуу тогтмол хийх/2022-2030/;

-Орчин үеийн стандарт шаардлагад нийцсэн мод бут сөөгийг ургуулах, арчлах технологийг нэвтрүүлэх/2022-2028/;

Тав. Хөтөлбөрийн шалгуур үзүүлэлт:

5.1. Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг дараах шалгуур үзүүлэлтээр үнэлнэ.

5.1.1. Салбарын хууль тогтоомжид мод тарих үйл ажиллагаатай холбогдсон зохицуулалт туссан байх, уг үйл ажиллагааг ялын бодлоготой уялдуулсан байдал;

5.1.2. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хэмжээнд батлагдан гарах бодлогын баримт бичгүүдтэй мод тарих үйл ажиллагаа уялдсан байх;

5.1.3. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хэмжээнд өрнөж буй ногоон хөгжлийг дэмжих үйл ажиллагааны төсөв, санхүүгийн чадавх дээшилсэн байх;

5.1.4. Мод тарих, ургуулах, арчлах үйл ажиллагаанд ашиглагдах техник хэрэгсэл, автомашины хүрэлцээ;

5.1.5. Салбарын нийт алба хаагчдын мод тарих үйл ажиллагааны талаарх мэдлэг, чадвар, хандлага төлөвшөн байдал;

5.1.6. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хэмжээнд үүсгэн байгуулсан, хөгжүүлсэн мод үржүүлгийн газар, хүлэмжийн аж ахуйн явц, хурсэн үр дүн;

5.1.7. Анги байгууллагын хэмжээнд тарьж ургуулсан мод, модлог ургамал, бут, сөөг, жимс жимсгэний мод, гоёлын ургамалын тоо, чанарын үзүүлэлт;

5.1.8. Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн хүрээнд хийж хэрэгжүүлсэн арга хэмжээний үр дүнг хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр сурталчилсан байдал, хэвлэн нийтлүүлсэн мэдээ сурталчилгааны материалын чанар, хүртээмж;

5.1.9. Мод үржүүлэг, хүлэмжийн аж ахуйн чиглэлээр байгуулсан болон ойжуулах, нөхөн сэргээх чиглэлээр ажилласан талбайн хэмжээ, мод, бут сөөгний тоо;

5.1.10. Мод тарих, ногоон хөгжлийг дэмжих чиглэлээр зохион байгуулсан сургалт, нөлөөллийн ажлын цар хүрээ, үр дүн;

5.1.11. Цөлжилттэй тэмцэх, экологийн тэнцвэрийг хангах, мод тарих чиглэлээр олон улсын, төрийн болон төрийн бус байгууллага, хувь хүнтэй хамтын ажиллагааг хөгжүүлсэн байдал, хурсэн үр дүн;

5.1.12. Мод үрслүүлэх, тарихын хажуугаар модыг арчилсан, хамгаалж ургуулсан байдал, үр дүн;

Зургаа. Хөтөлбөрийн хяналт-шинжилгээ, үнэлгээ:

6.1. Хөтөлбөрийн хэрэгжилтэд хагас жилээр үр дүнд сууринласан явцын үнэлгээ, бүтэн жилээр үр дүнд сууринласан үнэлгээг Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газрын даргын 2022 оны 06 дугаар 03-ны өдрийн А/130 дугаар тушаалаар байгуулагдсан ажлын хэсэг хийнэ.

6.2. Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийг хангах зорилгоор ажлын хэсгээс ШШГЕГ-ын харьяа анги байгууллага, салбар нэгжийн байршилд ажиллах, шалган зааварчлах ажлыг зохион байгуулж болно.

6.3. Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн үнэлгээг энэ хөтөлбөрийн 5, 8 дугаар зүйлийн хүрээнд ажлын хэсгийн даргын баталсан удирдамжийн хүрээнд хэрэгжүүлнэ.

6.4. Хөтөлбөрийн хэрэгжилтийн явцын хяналт-шинжилгээ, үнэлгээний тайланг бүтэн жилээр Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газрын даргын зөвлөлийн хуралдаанд танилцуулна.

Долоо. Хөтөлбөрийн санхүүжилт:

7.1. Хөтөлбөрийг хэрэгжүүлэхэд шаардагдах хөрөнгийг дараах эх үүсвэрээс бүрдүүлнэ. Үүнд:

7.1.1. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газар болон харьяа алба, хорих анги, салбар нэгжийн жил бүрийн төсөвт тусгагдан батлагдсан хөрөнгө.

7.1.2. Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх ерөнхий газар болон харьяа алба, хорих анги, салбар нэгжийн йл ажиллагаанаас олсон орлого.

7.1.3. Олон улсын байгууллага, төрийн болон төрийн бус байгууллагын төсөл, хөтөлбөр, хандив, буцалтгүй тусламж.

Найм. Хөтөлбөрийн үр дүн:

8.1. Тус хөтөлбөрийг хэрэгжүүлснээр дараах үр дүнд хүрнэ.

1 дүгээр зорилтын хүрээнд: Байгууллагын хэмжээнд 100 сая мод тарих үйл ажиллагааны эрх зүйн орчин бурдэж, удирдлага зохион байгуулалтын чиг үүрэг зохих түвшинд бэхжсэн байна.

Шаардлагатай тохиолдолд удирдлагын чиг үүргийг хуульд нийцүүлэн бие даасан нэгж хэрэгжүүлэхийн зэрэгцээ хамтарсан ажлын хэсэг багийг томилж ажиллуулсан байна.

2 дугаар зорилтын хүрээнд: 100 сая мод тарих үйл ажиллагаанд шаардагдах төсөв санхүүгийн чадавх бэхжиж, хэрэгжилтийг хангах орчин нөхцөл хангагдана.

Хөтөлбөрийн хэрэгжилт дэх санхүү, аж ахуйн чадавхыг бэхжүүлэх хүрээнд материал техникийн болон орчны нөхцөл бүрдсэн байна.

3 дугаар зорилт: Ногоон хөгжлийг дэмжих, ойжуулах ажлыг зохион байгуулах мэргэшсэн алба хаагчдын хүрэлцээ шаардлага хангах түвшинд хүрч, сургалт, чадавхжуулах ажил тогтол зохион байгуулагдахын зэрэгцээ мэргэшсэн алба хаагчдын үүрэг оролцоо голлох үүргийг гүйцэтгэнэ.

Сургалт, чадавхжуулах ажлын хүрээнд сургалтын хөтөлбөр, хичээл, зааварчилгааны сан бүрдүүлж, сургалтын материаллаг бааз суурь бэхжинэ.

4 дүгээр зорилт: 100 сая мод тарих үйл ажиллагааны талаар болон нөхөн сэргээх, мод тарих, цөлжилттэй тэмцэх ажлын үр дүн, салбарын хэмжээнд шинээр байгуулсан, ажил арга хэмжээ, хурсэн үр дүнгийн талаар хэвлэл мэдээллийн хэрэгслээр сурталчилах ажил тасралтгүй зохион байгуулагдаж, олон нийтийн сэтгэл ханамж дээшилсэн байна.

Байгууллагын хэмжээнд хийж хэрэгжүүлсэн ажлын үр дүн, цар хүрээг багтаасан сэтгүүл, гарын авлага хэвлүүлж, судалгааны ажлыг хөтөлбөрийн хүрээнд хэрэгжүүлсэн байна.

5 дугаар зорилт: Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хэмжээнд харьяа анги, салбар нэгжүүдийг түшиглэн мэргэжлийн үйл ажиллагаа, стандарт шаардлага хангасан мод үржүүлгийн газрууд байгуулагдан, мод тарих ажлын үндсийг бүрдүүлнэ.

Түүнчлэн мод тарих ажлын хажуугаар хүлэмжийн аж ахуй хөгжүүлэх нөхцөл бурдэж, гоёлын болон жимсгэний бут сөөгийг тарьж ургуулах орчин бий болсон байна.

6 дугаар зорилт: Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх өрөнхий газрын харьяа нийт анги, салбар нэгж, алба хаагчид тухайн бус нутагт ойжуулалт, нөхөн сэргээх ажилд үр дүнтэй оролцож, нийгмийн хариуцлагаа дээшлүүлсэн байна.

Ойжуулалт, нөхөн сэргээлт хийсэн талбай нь тухайн бус нутгийн хэмжээнд экологийн тэнцвэрт байдлыг хадгалах, ногоон орчныг бэхжүүлэх стратегид зохих хувь нэмэр оруулсан байна.

7 дугаар зорилт: Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллага нь ногоон хөгжлийг дэмжих, ойжуулалт, нөхөн сэргээх ажлын чиглэлээр олон улсын байгууллага, төрийн болон төрийн бус байгууллагуудтай хамтын ажиллагаа бэхжүүлж, стратегийн түншлэлийг хөгжүүлж үр дүнд хүрсэн байна.

8 дугаар зорилт: Шүүхийн шийдвэр гүйцэтгэх байгууллагын хэмжээнд мод, бут сөөг, модлог ургамалын арчилгаа ургуулалт, хамгаалалтыг мэргэжлийн дагуу тогтмол зохион байгуулж, үр дүнд хүрсэн байна.

---оо---